

* **KanKun**, Đầu Tư, Xây Dựng, và Phát Triển

Trần Đức Hợp

Vùng **Cancun** tương lai có lẽ sẽ lấn lướt hơn cả Hawaii hay **French Riviera** (*Côte d'Azur*) ở miền Nam nước Pháp về bề thế, sự tân tiến, rộng rãi và trang bị tối tân do hiện tượng hàng trăm tỷ mỹ kim đã đổ vào đầu tư, xây dựng, và phát triển thành phố du lịch mới này, nhưng cũng tiêu biểu cho việc sử dụng con dao “xây dựng và phát triển” hai lưỡi ở nơi đây.

Toàn bộ Cancun, nhìn từ trên cao Hotel Trip zone

Trước đây, do Continental Airlines làm thất lạc hành lý của tôi tại Paris và “Bum” vé máy bay khi trở về San Diego, nên hãng đã đền bù 2 phiếu (Voucher), trị giá \$ 800 USD nên tôi dùng cơ hội này để thăm viếng Cancun, xinh đẹp, và nổi tiếng bậc nhất thế giới, thuộc bán đảo **Yucatan**, tiểu bang **Quintana Roo**, miền Nam Mỹ Tây Cơ. Với giá vé \$429 cộng thêm thuế \$100 USD, tôi bay từ San Diego đến Cancun-

Đến phi trường quốc tế Cancun lúc 16:30 PM, tôi mua vé xe buýt về Cancun, giá \$ 6 USD, và khi ra khỏi cửa, tôi thấy có người cầm bảng đề tên tôi và đón về khách sạn. Thì ra khách sạn đã cho xe đến đón mà không báo trước. Sau này tôi được biết các khách sạn hạng ba sao đến năm sao đều có hệ thống đưa đón miễn phí từ phi trường về khách sạn và ngược lại. Chiếc “van” chở người hành khách độc nhất là tôi, thẳng đường đến Khách sạn N.H.

Krystal nằm ngay trung tâm của Punta Cancun. Xe chạy mất 25 phút dọc 22 Km dài đất hẹp hình số 7 theo địa hình thiên nhiên của Cancun, hai bên là màu xanh đậm của biển Caribbean bên tay phải, và của Lagoon Nichupte bên tay trái.

Toàn bộ Cancun, nhìn từ trên cao Hotel Trip zone

Độc đường là hàng trăm khách sạn đồ sộ và khu nghỉ mát (Mega Hotels và Resorts) từ 500 phòng trở lên, kiến trúc kỳ lạ, độc đáo, nhiều tầng, nhiều hình thù khác nhau, dọc suốt 18 Km những bờ cát trắng tinh, mịn màng như bột nhuyễn. Cát san hô, bồi đắp và tô điểm cho Cancun xinh đẹp khác thường. Quả có khác với cát hạt to, thô nhám của những bờ biển thông thường cấu tạo từ những núi đá Silicon trong lục địa, lăn lóc qua chặng đường dài sông rạch và trôi ra biển cả.

Lịch Sử Phát Triển của Cancun

Mãi đến năm 1970, Cancun vẫn còn là một làng đánh cá nhỏ, nghèo nàn, và hẻo lánh, hoang vu, thô sơ, dân cư thưa thớt, chỉ có hơn một trăm mạng sinh sống, không ai biết đến, và chỉ có những người thổ dân Maya sống rải rác trong những khu hoang phế. Chính phủ Mexico đã khởi đầu bằng sự xây cất 5 khách sạn nhỏ và nhờ đó kéo theo các tập đoàn du lịch của thế giới như Ritz-Carlton, Sheraton, Marriot, Riu, Hilton, Hyatt... từ bắc Mỹ, Âu châu, và những nhà tài phiệt (Tycoons), các ông hoàng

dầu lửa Ả Rập (Oil Sheiks), và những tay Mafia gốc của Mexico, tư bản đồ ở Nga, Đông Âu cũng đã đua nhau bỏ vốn vào để biến Cancun trở thành một nơi du lịch nổi tiếng bậc nhất thế giới, có lẽ còn hơn cả Hawaii của Mỹ, hay vùng French Riviera (Côte d'Azur).

Phi trường quốc tế Cancun mới mẻ, hiện đại và rộng rãi, hằng ngày có hơn 190 chuyến bay đến từ khắp nơi trên thế giới. Cancun đã được xây dựng gần như hoàn chỉnh toàn bộ các kiến trúc hạ tầng cơ bản hệ thống đường sá, cầu cống, xa lộ rất tốt, hệ thống nhà máy lọc nước uống tinh khiết, cung cấp toàn bộ cho Cancun và các vùng phụ cận. Hệ thống thông tin, điện thoại, vệ tinh viễn thông, Internets, và mạng lưới điện đến khắp các làng xã xa xôi cho dân chúng. Hệ thống công rãnh, khử độc nước cống đầy đủ, đồng bộ ở khắp mọi nơi. Những bệnh viện cao cấp, và bệnh xá cho dân nghèo, hệ thống trường học, giáo dục và đào tạo có mặt khắp nơi. Những kho hàng, bến cảng, hệ thống vận chuyển, xe tải, những khu thương xá, với các tiệm bán lẻ **Cosco**, bán hàng giá rẻ khắp mọi nơi. Các tiệm lớn bán đủ thứ, giống như hệ thống Walmart, hay của nhà tỷ phú Carlos Slim giàu nhất của Mexico, và giàu hàng thứ ba trên thế giới.

Ngoài các dịch vụ ăn uống nhỏ, còn có 500 nhà hàng chuyên nghiệp rải rác dọc theo khu Hotel Strip, cung cấp đủ các món ăn ngon từ khắp các nơi trên thế giới, những quán bia, rượu, nhạc (Pubs), quán rượu, hộp đêm chơi nhạc sống mỗi đêm, các khu thương xá mới, đẹp, sang trọng với đủ các mặt hàng đắt tiền nổi tiếng trên thế giới, như Versace,

Bloomingdales, Faconables, Macy, Nordstrom. Với tổng cộng hơn 400 đại khách sạn và khu nghỉ mát, có hơn 27000 phòng đủ loại từ hạng ...3 sao đến 5 sao, đủ sức chứa hàng trăm ngàn du khách đến vào mùa hè, mùa nghỉ "Spring Breaks" của các sinh viên đại học ở Hoa Kỳ, Canada, các gia đình giàu có ở Nam Mỹ, các đại gia, tư bản đồ của Âu châu, và thế giới đến nơi đây cùng một lúc. Họ chẳng khi nào bị cháy phòng như cách quảng cáo cò mồi ở các nước còn đang phát triển.

Chichen Itza, Kim tự tháp của thổ dân Maya.

Khi lang thang các nơi ở Cancun, tôi không thấy, hay thấy rất ít, du khách từ các xứ Á châu đến như Nhật bản, Hàn quốc, Trung Hoa, Việt Nam... Có lẽ vì khoảng cách quá xa xôi, hơn nửa quả địa cầu, đường bay quá dài, và khu du lịch này còn quá mới mẻ... và có lẽ họ thích đến Hawaii thuận tiện và gần gũi hơn. Từ Los Angeles, du khách có thể mua vé của hãng Alaska bay thẳng đến Cancun, giá cả có lẽ mất hơn, khoảng \$ 100 USD mà thôi, nhưng lại tiết kiệm được thì giờ, không phải chờ đợi chuyển đổi máy bay.

Tại Cancun, có các tour du lịch, thăm viếng, ngắm cảnh, đến các trung tâm giải trí ngoài trời, dã ngoại, hay các khu du lịch khảo cổ như ở Tulum, Xel-Ha, Xcaret, Chichen Itza, Coba, Chemuyil,... Các bạn sẽ phải bỏ ra cả ngày đi thăm ở mỗi nơi. Ngoài ra còn có những tour thăm viếng, săn bắn, bơi lội dưới biển tại những quần thể san hô, hoa biển lạ lùng, nhiều màu sắc đẹp ở các hải đảo Cozumel, và Isla Mujeres gần đó, chỉ cách bờ 14 Km, hay bãi biển Plaza del Carmen tuyệt đẹp trên đường

qua bên phà ra đảo Cozumel (cách bờ 19 Km) nơi được mệnh danh hòn ngọc” Maya Riviera” của Mexico. Nơi này cách phi trường quốc tế Cancun 54 Km về hướng Nam, xe Bus khoảng một tiếng, giá vé \$10 USD hay 120 Pesos. Plaza del Carmen được quy hoạch làm nơi phát triển cho tương lai, sau dải đất Cancun.

Hải đảo Isla Mujeres

Ngày nay, hãng American Airlines đã có những vé “trọn gói” từ các thành phố lớn ở Mỹ đến thẳng những Hotels Resorts ở bãi biển Playa del Carmen, không phải ghé qua Cancun. Đây là nơi dành riêng cho những gia đình không thích ồn ào, náo nhiệt, giống như hải đảo Maui êm đềm của Hạ Uy Di. Nhờ những công trình công cộng, những vườn hoa, những công viên cây xanh được trồng khắp nơi tạo cảnh quan tươi mát và thơ mộng dọc hai bên đường phố từ phi trường đến khách sạn khiến du khách cảm thay thực sự thoải mái và nhẹ nhàng.

*Bãi biển Plaza del Carmen,
54 Km phía nam Cancun*

Do sự bảo vệ môi trường, chống ô nhiễm, xử lý nước thải, thực phẩm an toàn, vệ sinh công cộng, an toàn, khu du lịch Cancun đã trở thành nơi nghỉ mát hàng đầu trên thế giới, như một “Thiên Đường Hạ Giới” của du khách từ khắp bốn phương.

Theo một người bạn thân làm giáo sư Đại học ở San Diego State University, dạy về Finance / Investment cho biết sự phát triển của Cancun một phần do các quỹ đầu tư và phát triển của thế giới như quỹ REIT / Real Estates Investment Trusts (vốn khoảng \$ 764 tỷ USD), Foreign Investments Banks, Real Estates Fund (vốn khoảng \$10,000 tỷ USD), Private Funds (vốn khoảng \$ 37,200 tỷ USD), của các tập đoàn đầu tư (Conglomerates); và phần lớn (khoảng 70 %) là tiền của các tập đoàn Mafia / Ma Túy, hay của các tư bản đồ của các xứ cộng sản nay muốn hạ cánh an toàn thì không gì bằng cách rửa tiền hợp pháp qua đầu tư tại nơi đây, vừa được tiếng tốt, lại có nơi nghỉ mát miễn phí cho cả gia đình và họ hàng.

Ngày nay, Cancun mỗi năm có khoảng 4.6 triệu du khách đến thăm viếng và họ được chiêu đãi và phục vụ tận tình, ngay từ lúc mới đặt chân ra khỏi cửa máy bay, vừa bước ra khỏi phòng đợi là có những ban nhạc địa phương với những tiếp viên trong bộ quần áo kiểu Hạ Uy Di, sắc sỡ bông cò, hoặc quần trắng, và chiếc nón trắng của vùng biển Caribbeans, trên môi là nụ cười thân thiện, cởi mở. Đây là bầu sữa mang cho ngành du lịch Mexico một nguồn lợi khổng lồ, khoảng 8-10 tỷ Mỹ Kim mỗi năm và ngày càng tăng thêm. Để thấy tầm quan trọng của bầu sữa Cancun, một thí dụ là sau trận bão Wilmar tháng 10, năm 2005, thành phố Cancun đã bị thất thu khoảng 15 triệu USD mỗi ngày, mọi sửa sang, chỉnh trang, và xây dựng lại sau đó hãng bảo hiểm đền trả khoảng 2.3 tỷ Mỹ kim bồi hoàn. Cancun đã được sửa chữa, hoàn tất nhanh chóng và còn tốt đẹp hơn trước khi có bão xảy ra. Công ty Jan de Nul của Bỉ chuyên hút cát dưới đáy biển, được chính phủ Mexico thuê trả \$24 triệu USD để tái tạo lại những bờ biển cát mịn với chiều ngang trung bình khoảng 70-140 bộ Anh, dài nhiều cây số đã bị bão tố tàn phá và đánh trôi dạt, bị sỏi mòn hay bị sụp

lở qua trận bão Wilmar khủng khiếp này chạy ngang qua thành phố và bờ biển Cancun.

Năm 2009, Cancun với dân số 800,000, đa số sinh sống trong khu đất liền, gọi là Trung tâm thương mại và đây cũng là nơi thăm viếng của những du khách đến từ các nơi trên thế giới ngoài Mexico, để tìm hiểu cách sinh hoạt hằng ngày của dân địa phương. Nơi đây có những bến phà đi ra các hải đảo ngoài khơi như Isla Mujeres hay từ bãi biển Playa del Carmen đến hải đảo Cozumel chỉ mất khoảng 30 phút tàu phà, với vài đô Mỹ lệ phí. Tàu chạy mỗi đầu giờ, hàng ngày dễ dàng cho những người dân đi làm việc ngoài đảo, đi và trở về hằng ngày.

Punta Cancun, móm nhọn của hình số 7 ở Cancun

Thay Lời Kết

Việc đầu tư, xây dựng và phát triển tại mọi nơi trên thế giới đều có những mục đích giống nhau, vừa tạo công ăn, việc làm cho người dân, vừa nâng cao cuộc sống hằng ngày tốt đẹp hơn, đem lại một món lợi nhuận khổng lồ nếu được sử dụng đúng chỗ, đúng lúc, với hợp tác của những thế lực đương quyền.

Trần Đức Hợp

San Diego, tháng 6, 2009.

*Kankun : chữ nguyên thủy của thổ dân Maya, có nghĩa là ở rấn độc

THƠ:

For Thuat, my dear friend

Gặp bạn nơi xứ người
Tâm sự hoài đầy vui
Đầu xanh nay điểm trắng
Hoa niên đâu một thời.

Cảng Sidney vàng nắng
Sóng mon man mạn thuyền
Gió thì thâm với lá
Lời ru chiều bình yên.

Biển Bondi xanh biếc
Cát vàng thơm mịn màng
Khơi xa vờn mây trắng
Đôi cánh bướm thênh thang.

Phố Tàu chợ một phiên
Khách du chạt như nêm
Kẻ mua và người bán
Hòa âm vào tận đêm.

Đêm hè sao ngấn ngủi
Đôi ấm bạn và ta
Chuyện xưa đem kể lại
Ấm lòng kẻ xa nhà

Chia tay phút ngậm ngùi
Ngày vui ôi chóng qua
Ta đây và bạn đó
Ai là người đi xa?

November 2009

Bùi Hùng